

BASIN BİLDİRİSİ

Ankara Ticaret Odası 2017 yılındaki “1. Uluslararası Coğrafi İşaretler Zirvesi”nden sonra, 19-21 Eylül 2019 tarihleri arasında da ikinci Uluslararası Coğrafi İşaretler Zirvesi’ni gerçekleştirdi.

Yöresel Ürünler ve Coğrafi İşaretler Türkiye Araştırma Ağı (YÜciTA), zirve programının hazırlanmasına önemli katkılar sağladı ve zirvede tek sivil paydaş olarak yer aldı.

Coğrafi İşaretler son yıllarda Türkiye gündeminden hiç düşmüyor. Bunda şüphesiz Sayın Cumhurbaşkanının 2015 ve 2016 yılları patent ödülleri töreninde Coğrafi İşaretlerle ilgili yaptığı konuşma ve çağrılarının önemli rolü bulunuyor. Nitekim 2017 ve 2018 yıllarında verilen tescil sayıları baş döndürücü bir şekilde artmış bulunuyor. Öyle ki 2017 yılı tescil sayısı Türk Patent ve Marka Kurumu’na o yıl verileceği vaat edilen!!! 100 tescili de aşarak 111 olarak (dünyada bir ilk) gerçekleşiyor. Aynı yıl 28 ülkeli Avrupa Birliği’nde gerçekleştirilen tescil sayısı ise sadece 35.

Bu durum kamuoyunda haklı olarak Coğrafi İşaretlerin popülizme kurban edildiği konusunda endişe yaratıyor. Bu endişenin temel nedeni Coğrafi İşaretler’le ilgili 25 yıllık uygulamaya rağmen halen sistemin yönetim ve denetimle ilgili ana unsurlarının öneminin kavranmadığı, bu konuda mesafe alınmadığı ve sadece tescillerle oyalanıldığı, kısacası sistemin oturtulmadığıdır.

Ana teması “**Anadolu’dan Dünyaya**” olan Ankara 2. Uluslararası Coğrafi İşaretler Zirvesi, Anadolu’muzun yöresel ve geleneksel değerlerini Ankara üzerinden dünyaya taşımayı ve pazarlamayı amaçlamakta ve bu hedefe ulaşmak için büyük projeler öngörmektedir. Zirve kapsamında Ankara’lı tüketicileri yöresel ürünlerimizle buluşturan bir fuar da yer almıştır.

İki açılış konferansı, 12 oturum ve 63 sunumdan oluşan, bünyesinde birçok etkinliği bir araya getiren zirve, daha önce hiç rastlanmayan etkin tanıtım programı ile de kamuoyunun yoğun ilgisi ile karşılaşmış bulunuyor. Coğrafi İşaretlerde kanımızca günümüze dek gerçekleştirilen bu en büyük etkinlik nedeniyle Ankara Ticaret Odasını yürekten kutlarız. Zirve Coğrafi İşaretlerle ilgili farkındalık yaratma konusunda oldukça başarılı olmuştur.

YÜciTA zirve süresince aşağıdaki izlenimleri edinmiştir.

- Zirve, çok büyük ölçüde tescil süreçleri, vaka çalışmaları, Ankara’nın coğrafi işaretlerine ayrılırken tescillerin amacına ulaşması için en önemli iki faktör olan yönetim ve denetim sadece ve yoğun olarak YÜciTA üyelerince ve yurt dışından davet edilen uzmanlar tarafından dile getirilmiştir.
- 25 yıllık uygulamaya rağmen coğrafi işaretler ne yazık ki ilgili kurum ve kişilerce dahi yeterince anlaşılamamıştır. Konu ile ilgili yoğun kavram kargaşası, bilgi eksikliği ve bilgi kirliliği yaşanmaktadır.
- Coğrafi işaretleri sadece tescilden ibaretmiş gibi algılama alışkanlığı halen sürmekte, ana unsurlar “yönetim” ve “denetim”e gerekli önem verilmemektedir.
- Sistemi bloke eden eksikliklerin giderilmesi konusunda herhangi bir duyarlılık ne yazık ki bulunmamaktadır.

Zirve’de katılımcıları en çok mutlandıran haber Avrupa birliği temsilcisi John A. Clarke’den geldi. Sayın Clarke Türkiye ile Avrupa Birliği arasında 35 ürünün karşılıklı tanınması konusundaki müzakerelerin yakında başlayacağı müjdesini verdi. YÜciTA olarak özellikle bu konuda yıllardır yaptığımız bilgilendirmelerin, verdiğimiz mücadelenin bu evreye ulaşmasından duyduğumuz sevinci belirtirken tarafları kutluyor ancak önemli bir endişemize de vurgu yapmak istiyoruz.

Ülkemizde gerçekleştirilemeyen coğrafi işaret yönetişimi nedeniyle Avrupa Birliği tescillerinin sayısının artırılmasının da herhangi bir anlam ve getirisi olacağını düşünmüyoruz. Bunun iki tipik örneği Avrupa Birliği tescilli Malatya kayısı ve Gaziantep baklavasıdır. Nitekim Avrupa Birliği tescilinden sonra Malatya kayısının fiyatı %35 düşmüştür. Bu dünya coğrafi İşaretler tarihinde ilk kez yaşanmış bir olaydır. Avrupa Birliği'nin 28 ülkesinde korunan Antep baklavası da yoğun haksız rekabet nedeniyle Gaziantep'te korunamamaktadır.

Ankara Ticaret Odası "2. Uluslararası Coğrafi İşaretler Zirvesi" farkındalık yaratma adına çok başarılı olmuştur. Ancak bu konudaki en etkin araç kamu spotları olup coğrafi işaretler de amblem yönetmeliği Ocak 2018'de yürürlüğe girdiği halde kamu spotları halen yaşama geçirilememiştir.

YÜciTA olarak başta TOBB ve METRO Toptancı Market olmak üzere, ülkemizin geleceği olan coğrafi işaretler konusunda çalışan tüm kurumlara yürekten teşekkür ediyor, sistemin başarıya ulaşılabilmesi için aşağıdaki üç önlemin ivedilikle yaşama geçilmesini diliyoruz.

1. Coğrafi İşaret Yönetişimi ile ilgili olarak tescil sahibinin sorumluluklarını belirten yasal düzenlemenin yapılması,
2. Dış denetimlerin Avrupa Birliği'nde olduğu gibi, AB normlarına göre akredite olmuş tarafsız, bağımsız, donanımlı özel kurumlarca yapılması,
3. "Türkiye Coğrafi İşaretler Enstitüsü" nün kurulması,

Coğrafi İşaretler Zirvesi'nce hedeflenen büyük projelerin gerçekleştirilebilmesi ancak bu önlemlerin alınması, bir başka deyişle Türkiye'de iyi işleyen bir coğrafi işaretler sisteminin oluşturulması ile mümkündür.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur

YÜciTA
23 Eylül 2019